

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring en instelling van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2'

Samenvatting

Het projectgebied van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' situeert zich op het grondgebied van de gemeenten Kinrooi, Maasmechelen en Lanaken en de steden Maaseik en Dilsen-Stokkem en omvat de op het Vlaamse grondgebied gelegen delen van de zes segmenten van het gebied van het RivierPark Maasvallei:

- 'Kessenich – Ophoven'
- 'Aldeneik - Maaseik (inclusief Heppeneert)'
- 'Elen - Rotem'
- 'Stokkem - Oud-Dilsen'
- 'Meeswijk - Leut - Vucht'
- 'Uikhoven - Rekem' (inclusief Smeermaas)',

en heeft een oppervlakte van ongeveer 8247 ha.

Met een 2e fase van inzet van landinrichting voor de verdere ontwikkeling van het RivierPark Maasvallei tot een volwaardig landschapspark wordt een verdere belangrijke bijdrage geleverd aan de realisatie van de Vlaamse open ruimte doelen voor dit gebied.

De specifieke doelstellingen van het voorstel van landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' zijn:

- het winterbed met uiterwaarden aan de Maas verder ontwikkelen als dynamische riviernatuur;
- de open ruimte buiten het winterbed en tussen de dorpen landschappelijk opwaarderen door ontharding en de aanleg en het handhaven van kleine landschapselementen;
- beekvalleien verder ontwikkelen als ecologische verbindingszone;
- de openruimte verbindingen tussen RivierPark Maasvallei en Nationaal Park Hoge Kempen en Kempen~Broek robuust realiseren;
- zoeken naar ruimte voor een voedsellandschap;
- de landschapskwaliteit verhogen in het snoer van Maasdorpen met veel aandacht voor de erfgoedwaarden;
- het optimaliseren van de wandel – en fietsroutes in het RivierPark Maasvallei;
- inzetten op betrokkenheid van bewoners in functie van duurzame landschapsbeleving en streekidentiteit;
- de algemene herkenbaarheid van het RivierPark Maasvallei vergroten door gebruik te maken van de eenvormige huisstijl.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsnota Omgeving 2019-2024, 7.-ISE1 Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu, 7.4.-SD4 (Robuuste open ruimte), 7.4.2.-OD2 (geïntegreerde gebiedsgerichte projecten realiseren via het programma landinrichting en ruilverkaveling)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016 tot goedkeuring en instelling van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 1'.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het project kent een ruime voorgeschiedenis.

Sinds 2005 is een gebiedscoalitie aan de slag om 'RivierPark Maasvallei' te realiseren. Het 'Plan van Aanpak Maasvallei (2008)' van de gebiedscoalitie 'RivierPark Maasvallei' werd in 2008 goedgekeurd door de provincie Limburg en de vijf Maaslandse steden en gemeenten (Kinrooi, Maaseik, Dilsen-Stokkem, Maasmechelen en Lanaken).

Het 'Plan van Aanpak Maasvallei (2008)' heeft tot doel het 'RivierPark Maasvallei' in al zijn facetten te realiseren en is geënt op de 5 voornaamste open ruimte structuren van het landschap in de Maasvallei:

- de rivier met het ruime rivierbed
- het snoer van Maasdorpen
- de kasteeldomeinen en cultuurhistorische steden
- de natuur- en open-ruimte verbindingen
- de punt- en lijnvormige landschapselementen.

Voor alle Maasvallei-segmenten werden in een 'Plan van Aanpak' visies uitgewerkt die een leidraad vormen om werk te maken van het versterken, ontwikkelen en benutten van de cultuurhistorische, esthetische en ecologische kwaliteiten van de dorpen in de Maasvallei en hun omgeving, mede in functie van duurzaam toerisme:

- het herstellen van de functies en kwaliteiten van de ruimte, door:
 - het herstellen van de natuurwaarden in delen van het projectgebied;
 - het herstellen van de erfgoedwaarden in delen van het projectgebied;
 - het herstellen van historische en functionele 'open ruimte' in de kernen van de Maasdorpen;
- het ontwikkelen van de functies en de kwaliteiten van de ruimte, door:
 - het verbeteren van de mogelijkheden van natuurverbindingen
 - het ontwikkelen / verbeteren verbinding kernen met het buitengebied;
 - het ontwikkelen / verbeteren van de kernen van de Maasdorpen als toegangsdorp;
 - het ontwikkelen van een kwaliteitsvol toeristisch-recreatief netwerk voor de Maasvallei dat bovendien ook grensoverschrijdend zal worden uitgebouwd samen met de

Nederlandse maasgemeenten, de provincie Nederlands Limburg en nog andere betrokkenen bij de uitbouw van het 'RivierPark Maasvallei' op de Nederlandse Maasoever.

In 2015 traden ook de Nederlandse partners toe. Er werd een BE–NL intentieverklaring getekend voor de langjarige en grensoverschrijdende uitbouw van het RivierPark Maasvallei. Deze vormt tot op heden de basis voor de werking van de gebiedscoalitie in het RivierPark Maasvallei, een grensoverschrijdend landschapspark dat ongeveer 15.000 ha beslaat waarvan ongeveer 7.800 ha in Vlaanderen.

De gebiedscoalitie rond het 'RivierPark Maasvallei' stelde vast dat de doelstellingen en de voorgestelde manier van aanpak zeer nauw aansluiten bij de doelstellingen en de aanpak van landinrichting. Het overgrote deel van de in het 'Plan van Aanpak Maasvallei (2008)' beoogde acties of deelprojecten is sterk gericht op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van een aantal functies en kwaliteiten van de ruimte. De gebiedscoalitie heeft op 16 augustus 2010 een verzoek ingediend om de mogelijkheid te onderzoeken van de inzet van het instrument landinrichting voor het realiseren van de vooropgestelde doelen in de Maasvallei.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, heeft op 2 december 2011 de VLM belast met de opmaak van een planprogramma 'Maasvallei - Fase 1', voor de valleisegmenten 'Kessenich - Ophoven' en 'Leut - Meeswijk', op het grondgebied van de gemeenten Kinrooi en Maasmechelen. Deze opdracht werd gegeven in toepassing van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de procedure tot opmaak van landinrichtingsplannen. De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, heeft op 23 april 2015 deze opdracht bevestigd onder de vorm van een opdracht aan de VLM tot het uitvoeren van een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject 'Maasvallei - Fase 1', in toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting.

De Programmacommissie (landinrichting) heeft op 18 september 2015 geadviseerd dat het instrument landinrichting het best aansluit bij de concrete vraag voor de realisatie van geïntegreerde landschapsplannen voor het verbeteren van de omgevingskwaliteit (ruimtelijk, erfgoedwaarden, ecologisch, landschappelijk), en dus ook de toeristische belevingswaarde van de Maasvalleisegmenten. De procedure van dit instrument en van de opmaak van landinrichtingsplannen beantwoordt aan de vraag voor het detecteren van de knelpunten, het beschrijven van remediërende maatregelen, het aftoetsen ervan met de lokale partners, het verfijnen van de plannen en de uiteindelijke uitvoering:

- de aanpak van kleinere deelprojecten (naargelang middelen en consensus) volstaat niet om het concept 'snoer van Maasdorpen' en de aanpak op landschapniveau die daarvoor nodig is te realiseren;
- er ontbreekt een kwaliteitsvolle landschappelijke verbinding tussen de kernen van de Maasdorpen de omgevende landbouwgebieden en de grote heringerichte ontgrondings-gebieden en/of de Maasuitwaarden (winterbed rivier);
- de realisatie van enkele operationele doelstellingen zoals omschreven in het Plan van Aanpak worden slechts haalbaar als het instrumentarium en de middelen van een landinrichtings-project kunnen worden ingezet;
- de reeds uitgevoerde projecten kunnen met inzet van landinrichting worden vervolledigd, aangevuld en versterkt.

Het landinrichtingsproject 'Maasvallei - Fase 1' werd op 15 juli 2016 goedgekeurd en ingesteld door de Vlaamse Regering. Het project geeft uitvoering aan het 'Plan van Aanpak Maasvallei', voor de volgende twee planzones:

- planzone 'Kessenich' in Kinrooi;
- planzone 'Leut' in Maasmechelen.

In de ontwerpfase van het landinrichtingsproject 'Maasvallei - Fase 1' kwamen de vermelde planzones overeen met twee van de oorspronkelijk acht segmenten waarin de gebiedscoalitie RivierPark Maasvallei de volledige Maasvallei had ingedeeld:

- segment 'Kessenich-Ophoven' in Kinrooi;
- segment 'Leut-Meeswijk' in Maasmechelen.

In de periode van finalisatie van het projectvoorstel 'Maasvallei - Fase 1' heeft de gebiedscoalitie RivierPark Maasvallei uit praktische en geografische overwegingen (i.f.v. de ontwikkeling van de wandelnetwerken), de oorspronkelijk acht segmenten omgevormd naar zes segmenten:

- segment 'Kessenich - Ophoven'
- segment 'Aldeneik - Maaseik'
- segment 'Elen - Rotem'
- segment 'Stokkem - Oud-Dilsen'
- segment 'Leut - Meeswijk - Vucht'
- segment 'Uikhoven - Rekem'.

Daarbij werd 'Vucht' toegevoegd aan het oorspronkelijk segment 'Leut-Meeswijk', omdat Leut-Meeswijk-Vucht één landschappelijk/geografisch geheel vormen door hun ligging tussen de Maas, de E314, de N78 en de grens met Dilsen-Stokkem, en daardoor ook door de bewoners en lokale actoren uit deze drie dorpen als één gebied wordt ervaren, waarvoor een gezamenlijke inrichting aangewezen is.

Het segment 'Kessenich-Ophoven' werd niet gewijzigd.

Deze gewijzigde opdeling van de Maasvallei werd mee doorgevoerd in de planzone 'Leut' zoals ze is afgebakend in het landinrichtingsproject 'Maasvallei - Fase 1'. De planzones 'Kessenich' en 'Leut' van het landinrichtingsproject 'Maasvallei - Fase 1' komen daardoor overeen met de volgende twee van nu in totaal zes segmenten van de Maasvallei:

- segment 'Kessenich - Ophoven' in Kinrooi;
- segment 'Leut – Meeswijk - Vucht' in Maasmechelen.

In uitvoering van het landinrichtingsproject 'Maasvallei - Fase 1' zijn de landinrichtingsplannen 'Kessenich-in-Zich(t)' en 'Heerlyck Meeswijk-Leut-Vucht' vastgesteld op respectievelijk 28 oktober 2020 en 6 oktober 2023.

Op 13 oktober 2023 is 'Maasvallei' door de Vlaamse Regering erkend als (Vlaams) Landschapspark.

Op 12 maart 2021 heeft de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, aan de VLM het mandaat gegeven voor het uitvoeren van een onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' voor de resterende 4 segmenten.

Het voorliggende rapport "Landinrichtingsproject 'Maasvallei - Fase 2', onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid" van de Vlaamse Landmaatschappij omvat de synthese van voor welke openruimte-doelstellingen in de Maasvallei de inzet van een 2^e fase van landinrichting opportuun en haalbaar geacht wordt.

Er is een verregaande synergie uitgewerkt tussen het operationeel programma en masterplan (RLKM, 2023) van het RivierPark als Landschapspark en het voorliggend rapport naar het onderzoek en de haalbaarheid van een 2^e fase van landinrichtingsproject.

De visie in het masterplan van het RivierPark Maasvallei wordt uitgewerkt onder drie strategische doelen: 'rivierlandschap in balans', 'gekoesterd door bewoners en geliefd door bezoekers' en 'RivierPark Maasvallei .. grensverleggend!'.

De doelstellingen van het voorgestelde landinrichtingsproject vallen onder de strategische doelen 'gekoesterd door bewoners en geliefd door bezoekers', 'rivierlandschap in balans' van het masterplan.

Met een 2e fase van inzet van landinrichting voor de verdere ontwikkeling van het RivierPark Maasvallei tot een volwaardig landschapspark kan een verdere belangrijke bijdrage worden geleverd aan de realisatie van de Vlaamse open ruimte doelen voor dit gebied die passen binnen het masterplan. Centraal daarin staat het vrijwaren van de bestaande open ruimte.

Op 24 oktober 2023 heeft de Programmacommissie (landinrichting) een gunstig advies gegeven over het voorstel van landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2'.

Het voorstel van landinrichtingsproject werd als volgt aangepast aan het advies van de programmacommissie van 24 oktober 2023:

- er werd meer focus gelegd in de doelstellingen;
- de complementariteit met het Landschapspark 'Maasvallei' is verduidelijkt;
- de link met de investeringen van De Vlaamse Waterweg is verduidelijkt.

Het projectgebied van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' situeert zich op het grondgebied van de gemeenten Kinrooi, Maasmechelen en Lanaken en de steden Maaseik en Dilsen-Stokkem en omvat alle op het Vlaamse grondgebied gelegen delen van de zes segmenten van het gebied van het RivierPark Maasvallei:

- Kessenich - Ophoven
- Aldeneik - Maaseik (inclusief Heppeneert)
- Elen - Rotem
- Stokkem - Oud-Dilsen
- Leut - Meeswijk - Vucht
- Uikhoven - Rekem (inclusief Smeermaas),

en heeft een oppervlakte van ongeveer 8247 ha.

De segmenten 'Kessenich – Ophoven' en 'Leut – Meeswijk – Vucht' worden ook in het projectgebied van fase 2 opgenomen in functie van de volgende doelstellingen van fase 2 die voor het volledige gebied worden voorzien:

- het winterbed met uiterwaarden aan de Maas verder ontwikkelen als dynamische riviernatuur;
- de open ruimte buiten het winterbed en tussen de dorpen landschappelijk opschalen door ontharding en de aanleg en het handhaven van kleine landschapselementen
- zoeken naar ruimte en partners voor een voedsellandschap.

De perimeter van het landinrichtingsproject is net iets ruimer dan de perimeter van het landschapspark RivierPark Maasvallei. De 'schil' rondom het landschapspark bevat enkele zones waar via landinrichting impulsen mogelijk zijn voor verhoging van de landschapskwaliteit. Het betreft met name het dorp Lanklaar (Dilsen-Stokkem), het stadscentrum van Maaseik en de zuidelijke stadsrand (open ruimte) van Maaseik.

Het projectgebied van het voorstel van landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' is een gebied dat conform artikel 3.1.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting als open ruimte kan worden beschouwd omdat het aandeel open ruimte in het voorgestelde projectgebied ca. 73% bedraagt. Het betreft met name de natuur- en groengebieden, (landschappelijke waardevol) agrarisch gebied (met ecologisch belang), gebieden voor grindwinning en oppervlaktewater-delfstoffen, recreatiegebieden in open ruimte en gebieden voor openbaar nut in open ruimte.

De doelstellingen van het voorstel van landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' zijn:

- het winterbed met uiterwaarden aan de Maas verder ontwikkelen als dynamische riviernatuur;
- de open ruimte buiten het winterbed en tussen de dorpen landschappelijk opwaarderen door ontharding en de aanleg en het handhaven van kleine landschapselementen;
- beekvalleien verder ontwikkelen als ecologische verbindingzone;
- de openruimte verbindingen tussen RivierPark Maasvallei en Nationaal Park Hoge Kempen en Kempen~Broek robuust realiseren;
- zoeken naar ruimte voor een voedsellandschap;
- de landschapskwaliteit verhogen in het snoer van Maasdorpen met veel aandacht voor de erfgoedwaarden;
- het optimaliseren van de wandel – en fietsroutes in het RivierPark Maasvallei;
- inzetten op betrokkenheid van bewoners in functie van duurzame landschapsbeleving en streekidentiteit;
- de algemene herkenbaarheid van het RivierPark Maasvallei vergroten door gebruik te maken van de eenvormige huisstijl.

Niet in elke doelstelling is de rol van landinrichting (zowel in middelen als personeelsinzet) even groot of prioritair. De leidende rol voor landinrichting situeert zich in de Maasdorpen en in de open ruimte (met het belang van kleine landschapselementen) tussen het winterbed van de Maas en de Maasdorpen. Vrijwilligheid bij de lokale landbouwers en eigenaars is daarbij een uitgangspunt. Voor het winterbed en voor routes voor wandelaars en fietsers zal landinrichting faciliterend en flankerend werken of specifieke instrumenten inzetten, aanvullend op het reguliere beleid van de partners. Instrumenten landinrichting kunnen ook ingeschoven worden in de uitwerking van het provinciale ruimtelijk beleid rond de openruimte verbinding tussen Nationaal Park Hoge Kempen en het RivierPark Maasvallei, de provincie neemt daarin de lead ter uitvoering van het Beleidsplan Ruimte van de provincie Limburg. Betrokkenheid van bewoners en algemene herkenbaarheid wordt getrokken door het Parkbureau van het Landschapspark Maasvallei en uitgedragen door het volledige samenwerkingsverband.

De instelling van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' betekent om de volgende redenen een meerwaarde voor het gebied:

- de Maasvallei is een belangrijk structurerend valleigebied waarin complexe processen lopen ter uitvoering van het Vlaamse beleid en die met het landinrichtingsproject in uitvoeringsgerichte doelstellingen worden omgezet;
- de processen hebben een bovenlokale context waarvan de onderlinge afstemming met het landinrichtingsproject wordt verbeterd;
- de instelling van een landinrichtingsproject biedt de mogelijkheid tot het inzetten van de instrumenten uit de instrumentenkoffer van het landinrichtingsdecreet;
- de instelling van een landinrichtingsproject biedt de mogelijkheid tot het inzetten van financiële middelen die in de Vlaamse begroting zijn opgenomen voor de realisatie van landinrichtingsprojecten.

Het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' voldoet aan het doel van landinrichting, vermeld in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, omdat het via een gestructureerd overleg- en uitvoeringsmodel zal komen tot landinrichtingsplannen die instrumenten en middelen zullen bundelen tot gedragen en op het terrein realiseerbare maatregelen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de ruimte.

Zo wordt er sterk ingezet op acties voor:

- behoud van:
 - het authentieke en historische karakter van de verschillende maasdorpen;
 - de erfgoedwaarden in het gebied;
 - de natuurwaarden in het gebied;
 - waardevolle kleine landschapselementen als groene linten in de open ruimte;
 - belangrijke openruimteverbindingen tussen het RivierPark Maasvallei en het Nationaal Park Hoge Kempen;
 - De open ruimte volgens de planologische bestemming.
- herstel van de functies en kwaliteiten van de ruimte, door:
 - Het herstellen van de natuurwaarden (incl. sterk gedegradeerde beekvalleien) in delen van het projectgebied;
 - Het herstellen van de erfgoedwaarden in delen van het projectgebied;
 - Het herstellen van historische en functionele 'open ruimte' in de kernen van de Maasdorpen;
 - Landschappelijke opschaling van de open ruimte door ontharding en de (her)aanleg van kleine landschapselementen.
- ontwikkelen van de functies en de kwaliteiten van de ruimte, door:
 - In te zetten op dynamische riviernatuur binnen het winterbed van de Maas, ook in samenwerking met landbouwers;
 - In te zetten op een duurzaam landbouwgebruik door het ontwikkelen van één of meerdere voedsellandschappen met de bijhorende ondersteuning van landbouwers die de landschapskwaliteiten van de Maasvallei willen integreren in hun bedrijfsvoering;
 - Het verbeteren van de mogelijkheden van natuurverbindingen;
 - Het ontwikkelen / verbeteren van de kernen van de Maasdorpen als toegangsdorp;
 - Verder ontwikkelen van een kwaliteitsvol toeristisch-recreatief netwerk voor de Maasvallei in nauwe samenhang met de Nederlandse oever.

Het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' voldoet aan het beleid, vermeld in artikel 3.1.1, eerste lid van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, omdat het bijdraagt aan het beleid dat de Vlaamse Regering voert op vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte door in te zetten op:

- ontharding
- tegengaan van wateroverlast
- strijd tegen de droogte
- groenblauwe dooradering
- natuur en biodiversiteit
- bebossing
- duurzame landbouw
- landschapsontwikkeling
- toeristisch aanbod
- milieudoelen rond klimaatadaptatie

Het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' is een project zoals bedoeld in artikel 3.1.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting. Het zal worden uitgevoerd via

landinrichtingsplannen zoals bedoeld in artikel 3.3.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting en artikel 3.3.1.1 van het besluit van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting.

Voor de uitvoering van de landinrichtingsplannen zullen potentieel de volgende instrumenten worden ingezet, die zijn opgenomen in Titel 1 van Deel 2 van het vermelde decreet en in Titel 1 van Deel 2 van het vermelde besluit. Voor landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2'

- inrichtingswerken, al dan niet uit kracht van wet
- vestigen van erfdienstbaarheden tot openbaar nut
- vergoeding voor waardeverlies van gronden
- beheerovereenkomsten
- dienstenvergoedingen
- verwerving van gronden
- lokale grondenbank
- herverkaveling: vrijwillige of uit kracht van wet of vrijwillige of uit kracht van wet die gekoppeld is aan een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Deze instrumenten zullen in de toekomstige landinrichtingsplannen, die opgemaakt worden in overleg met de planbegeleidingsgroep en geadviseerd door de planbegeleidingsgroep, nog concreet moeten worden uitgewerkt per landinrichtingsplan. Hierbij is ook ruimte voorzien voor overleg met en input van de betrokken partners en actoren.

Met uitzondering van het instrument herverkaveling en koopplicht kunnen potentieel landinrichtingssubsidies worden verleend voor de inzet van deze instrumenten.

Naast voor de hierboven vermelde instrumenten kunnen voor het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' ook potentieel landinrichtingssubsidies worden verleend voor de voorbereiding van een landinrichtingsplan.

Landinrichtingssubsidies kunnen worden verleend aan:

- de Vlaamse Landmaatschappij
- provincies, gemeenten en publiekrechtelijke rechtspersonen
- privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen.

De goedkeuring en instelling van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' omvat impliciet ook de oprichting van de planbegeleidingsgroep 'Maasvallei – Fase 2', die zal bepalen welke landinrichtingsplannen worden opgemaakt en die de Vlaamse Landmaatschappij zal bijstaan bij de opmaak van die landinrichtingsplannen.

De (wijze van) samenstelling van de planbegeleidingsgroep is gedelegeerd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur.

Een planbegeleidingsgroep omvat vertegenwoordigers van de bij het landinrichtingsproject betrokken Vlaamse departementen en agentschappen en van de betrokken provincie en gemeenten, vertegenwoordigers van de betrokken doelgroepen waaronder steeds de doelgroep natuur, en voorts indien die als betrokken worden beschouwd, de doelgroepen landbouw, bos, recreatie en andere doelgroepen.

De volgende indicatieve samenstelling van de planbegeleidingsgroep wordt voorgesteld:

- 1° een voorzitter, aan te duiden door de minister;
- 2° een secretaris, voor te dragen door de Vlaamse Landmaatschappij;
- 3° vertegenwoordigers van de volgende departementen van de Vlaamse overheid, voor te dragen door de leidend ambtenaren van die departementen:
 - Departement WEWILS;
 - Departement Omgeving;

- 4° vertegenwoordigers van de volgende agentschappen van de Vlaamse overheid, voor te dragen door de leidend ambtenaren van die agentschappen:
 - het Agentschap voor Natuur en Bos;
 - het Agentschap Onroerend Erfgoed;
 - De Vlaamse Waterweg;
 - de Vlaamse Milieumaatschappij;
 - het Agentschap Wegen en Verkeer;
 - Toerisme Vlaanderen;
 - Agentschap landbouw en visserij;
- 5° een vertegenwoordiger van de provincie Limburg;
- 6° vertegenwoordigers van de gemeenten Kinrooi, Maasmechelen en Lanaken en van de steden Maaseik en Dilsen-Stokkem;
- 7° een vertegenwoordiger van de doelgroep natuur, aan te wijzen door de Mina-raad;
- 8° een vertegenwoordiger van de doelgroep landbouw, aan te wijzen door de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij;
- 9° een vertegenwoordiger van de doelgroep recreatie, aan te wijzen door de minister;
 - voorstel om vertegenwoordiger te laten voordragen door Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw
- 10° vertegenwoordigers aan te wijzen door de minister van andere doelgroepen:
 - doelgroep toerisme: voorstel om een vertegenwoordiger te laten voordragen door Visit Limburg
 - doelgroep economie: voorstel om een vertegenwoordiger te laten voordragen door het Projectgrindwinningscomité.

Dit voorstel omvat een uitbreiding van de bestaande planbegeleidingsgroep voor het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 1' met vertegenwoordigers van Maaseik, Dilsen-Stokkem en Lanaken en een vertegenwoordiger van het Agentschap Wegen en Verkeer.

Rekening houdend met de vooropgestelde doelstellingen, de omvang van het projectgebied, met de capaciteitsplanning bij de Vlaamse Landmaatschappij en de beschikbare middelen op de Vlaamse begroting wordt de tijdschikhorizont voor de volledige realisatie van het landinrichtings-project 'Maasvallei – Fase 2' geraamd op 15 jaar (tot ca. 2039).

Voor de in punt 3.2 opgenomen kostenraming voor de eerste fase is uitgegaan van de veronderstelling dat de benodigde landinrichtingssubsidies voor het volledige project evenredig verdeeld zijn over die periode.

Het voorontwerp van besluit en de bijhorende bijlage (het voorstel van landinrichtingsproject) gaan als bijlage 1 en 2.

Het rapport 'Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' gaat als bijlage 3.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Niet van toepassing.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

3.1. Geldende reglementering

Deel 3, Titel 4 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting en Deel 3, Titel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting bevatten de bepalingen over de aanvraag, toekenning, de aanwending en de verantwoording van de landinrichtingssubsidies van het Vlaamse Gewest aan de instanties en personen die belast zullen worden met de uitvoering van onderdelen van landinrichtingsplannen.

3.2. Kostenraming en financiering

Voor de uitvoering van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' wordt een bedrag aan landinrichtingssubsidies van het Vlaamse Gewest geraamd van 5.600.000 euro:

thema	Totaal ⁽¹⁾	subsidies	partner
thema 'winterbed Maas'	600.000	300.000 (50%)	300.000
thema 'open ruimte tussen dorpen – KLE's'	546.429	322.500 (50%)	223.929
thema 'beekvalleien'	400.000	200.000 (50%)	200.000
thema 'openruimteverbindingen'	600.000	300.000 (50%)	300.000
thema 'voedsellandschap'	200.000	200.000 (100%)	0
thema 'Maasdorpen'	4.600.000	3.220.000 (70%)	1.380.000
thema 'wand- en fietsroutes'	1.314.286	920.000 (70%)	394.286
thema 'herkenbaarheid en huisstijl'	248.400	124.200 (50%)	124.200
totaal	8.509.115	5.586.700	2.922.415
afgerond		5.600.000	

(1) Dit is de kostenraming voor de ingrepen waarvoor subsidies landinrichting worden voorzien. Daarnaast wordt door de verschillende partners nog reguliere middelen ingezet voor de realisatie van de doelstellingen van dit landinrichtingsproject

De uitvoering van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' wordt indicatief als volgt gefaseerd:

product	totaal	subsidies	partner
uitvoeringsinitiatieven	0	0	0
plangebied 'Aldeneik-Maaseik'	1.869.486	1.197.600	671.886
plangebied 'Elen-Rotem'	855.928	592.250	263.678
plangebied 'Stokkem-Oud-Dilsen'	1.569.486	1.047.600	521.886
plangebied 'Uikhoven-Rekem'	2.867.786	1.926.750	941.036
gebiedsdekkend	1.346.429	822.500	523.929
totaal	8.509.115	5.586.700	2.922.415
afgerond		5.600.000	

3.3. Budgettaire regeling

De toelages aan de VLM voor de uitvoering van de landinrichtingsmaatregelen waarmee de VLM is belast, zullen worden aangerekend op basisallocatie QB0 QC187 4140 van artikel QB0-1QCE2NY-IS van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De subsidies aan gemeenten en privaatrechtelijke rechtspersonen voor de uitvoering van de landinrichtingsmaatregelen waarmee zij zijn belast, zullen worden aangerekend op basisallocatie QBX QC057 5210 van artikel QBX-3QCE2NJ-WT van het Minafonds.

De toelage/subsidiebedragen zullen worden aangerekend bij de toekenningen van de toelages/subsidies voor de uitvoeringsdossiers van de landinrichtingsmaatregelen.

3.4. Budgettaire inpassing

Het geraamde totale subsidiebedrag van 5.600.000 euro wordt opgenomen in de indicatieve meerjarenavastleggingsplanning “2024-2038” voor landinrichting, binnen de huidige jaarlijks beschikbare subsidiekredieten voor landinrichting van 5.199 k.euro (in BO 2024 opgedeeld in 4.830 k.euro op basisallocatie 1QC187 en 369 k.euro op basisallocatie 3QC057).

In de indicatieve “meerjarenavastleggingsplanning landinrichting 2024-2038 (15 jaar)” zijn opgenomen:

- het laatste nog in uitvoering zijnde inrichtingsplan van het pilotlandinrichtingsproject Leie en Schelde);
- alle reeds door de Vlaamse Regering ingestelde landinrichtingsprojecten, met hun door de Vlaamse Regering besliste maximale budgetten;
- het voorgestelde landinrichtingsproject ‘Maasvallei – Fase 2’.

	toegewezen of voorgesteld om toe te wijzen budget	vastgelegd t.e.m. 2023	indicatieve vastlegging 2024-2038
totaal	117.833.360,79	39.301.700,47	78.398.894,12
waarvan voor Maasvallei fase 2	5.600.000,00		5.600.000,00
beschikbaar budget (15 jaar)			77.985.000,00 ⁽²⁾
resterend budget			- 413.894,12 ⁽²⁾

(2) referentiebudget (BO 2024) van 5.199.000 (1QC187: 4830k en 3QC057: 369k) overgenomen voor de periode 2024-2038; aan het budget 2024 wordt nog een te bepalen gerecupereerde beleidsruimte toegevoegd (recuperatie van niet benutte beleidsruimte 2020-2022 door ongedaan maken van gedane vastleggingen op planniveau)

Het advies van de Inspectie van Financiën van 9 januari 2024 gaat als bijlage 4.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, van 19 februari 2024 gaat als bijlage 6.

ESR-TOETS

Niet van toepassing

IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het aandeel van de lokale besturen op vlak van uitvoering en medefinanciering van maatregelen van landinrichtingsplannen zal maatregel per maatregel worden bepaald bij de opmaak van de landinrichtingsplannen, in overleg met de lokale besturen, en conform het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting.

De overige inspanningen die van de lokale besturen worden verwacht hebben betrekking op hun vertegenwoordiging in de planbegeleidingsgroep die de opmaak van de landinrichtingsplannen zal begeleiden, en specifiek wat de gemeenten betreft de organisatie van het openbaar onderzoek over de landinrichtingsplannen.

4. VERDER TRAJECT

Definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring en instelling van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2'.
2. dat de totale landinrichtingssubsidie van het Vlaamse Gewest aan instanties en personen voor de uitvoering van het landinrichtingsproject 'Maasvallei – Fase 2' maximaal 5.600.000 euro kan bedragen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR